

Revisionsrapport
Granskning av rutiner för
föreningsbidrag

Kommunstyrelsen

Krokoms Kommun 24 mars 2017

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
2. Resultat	4
3. Revisionell bedömning	8

Sammanfattning

Bakgrund och Uppdrag

Kommunens revisorer har uppdragit till Deloitte att översiktligt granska vilka regler och bestämmelser som gäller för utbetalning av stöd till föreningar i kommunen.

Revisionsfråga

Hanteras bidragsgivning till föreningar med tillräcklig tillförlitlighet och säkerhet?

Revisionell bedömning

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att rutinerna för bidragsgivning till föreningar kan förbättras. Vi har följande rekommendationer:

- Ta fram ett nytt Föreningspolitiskt program.
- Se över de bidrag som finns och bedöm om syftet med bidragen står i överensstämmelse med kommunens ambitioner. Se även över beloppsnivåerna för enskilda bidrag.
- Ta fram en verksamhetsplan för 2017.
- Budgetera varje enskilt bidrag för sig och redovisa vad som faktiskt betalats ut så att utfall mellan budget och redovisning framgår.
- Se över vilka internkontroll rutiner som ska tillämpas. I dagsläget genomförs inte de kontroller som föreskrivs i bidragsbestämmelserna.
- Uppdatera föreningsregistret så att det är aktuellt.
- Förtydliga syftet med investeringsbudgeten och behandla ansökningarna om medel vid samma tillfälle.
- I kommunstyrelsens internkontroll plan bör ett årligt moment ingå som handlar om föreningsbidrag.

Östersund 2017-03-24

DELOITTE AB

Kjell Pettersson, Manager och Certifierad kommunal revisor,
Uppdragsansvarig

1. Inledning

1.1 Uppdrag och bakgrund

Kommunens revisorer har uppdragit till Deloitte att översiktligt granska vilka regler och bestämmelser som gäller för utbetalning av stöd till föreningar i kommunen.

1.2 Revisionsfråga och kontrollmål

Revisionsfråga: Hanteras bidragsgivning till föreningar med tillräcklig tillförlitlighet och säkerhet?

Kontrollmål: Vilka regler och riktlinjer finns? Hur stora är de årliga stöden till föreningarna? Hur kontrolleras inlämnade uppgifter i ansökan om stöd/bidrag? Vilka rutiner finns för att kontrollera att utbetalning sker i enlighet med gällande riktlinjer

1.3 Revisionskriterier

Underlag för bedömningen är interna regler och riktlinjer.

1.4 Avgränsning

Granskningen avser 2016 och 2017 och **fritidsenheten**. Översiktligt ges en inblick om vilka ekonomiska stöd som kulturenheten hanterar. Inga stickprov har tagits inom kulturenheten på beviljade stöd.

1.5 Metod

Intervjuer med ansvariga tjänstemän och dokumentstudier av riktlinjer och gällande bestämmelser. Stickprov görs av utbetalningar under 2016 på **fritidsenheten**.

2 Resultat

2.1 Riktlinjer för föreningsbidrag och andra styrdokument inom fritidsenheten

Kommunfullmäktige har antagit ett Idrottspolitiskt handlingsprogram för verksamheten, som antogs 2003. En utvärdering av programmet gjordes 2006, men inga beslut fattades av fullmäktige. År 2017 ska ett nytt program utarbetas i kommunen, enligt uppgifter från fritidskontoret.

2.2 Organisation och formellt ansvar

Kultur och fritid och ingår i avdelningen Näringsliv, kultur och fritid som ligger under kommunledningsförvaltningen. Näringslivschefen är ansvarig för alla tre enheterna. Respektive enhetschef är beslutsattestansvarig och budgetansvarig för sin budget och verksamhet. Inom fritid och idrott är det fritidssamordnaren och inom kultur är det kultursamordnaren som är beslutsattestansvarig.

I kommunstyrelsens reglemente (KF juni 2014) under 2 § framgår styrelsens ansvar i p L " leda och samordna fritidsverksamheten i kommunen och arbeta för förverkligandet av kommunens kulturpolitiska mål".

I kommunstyrelsens delegationsreglemente (KS mars 2015) framgår under p 3.18 hur beslut delegerats till respektive befattningshavare. Delegat för beviljande av bidrag till föreningar är fritidssamordnaren och bidrag till studieförbund är kultursamordnaren.

I denna granskning är det i huvudsak **enheten fritid och idrott** som granskas eftersom de handlägger föreningsbidrag. Översiktligt ges en inblick om vilka bidrag som kulturenheten hanterar.

2.3 Ekonomi

Budgeten för 2016 var totalt ca 5,7 mnkr nettomässigt för fritid och ca 2,6 mnkr för kulturenheten.

Kostnaden för fritidsenheten består i huvudsak av utbetalda stöd till föreningar, ca 2,7 mnkr och personalkostnader samt underhåll av anläggningar. För tre personer erhålls lönebidrag från arbetsförmedlingen.

Den 16 februari 2017 har uppgifter om nettobudget för 2017 erhållits och nettobudget för fritidsverksamheten är ca 5,8 mnkr och kulturverksamheten ca 2,7 mnkr.

Kulturenhetens kostnader består i huvudsak av kostnader för bidrag till studieförbund, kulturverksamhet och personalkostnader för 1,8 årsarbetare.

2.4 Verksamhetsplan för 2017

Ingen verksamhetsplanering finns för fritidsenheten 2017 och så var fallet även för 2016.

2.5 Kommunala föreningsbidrag

På kommunens hemsida och i bifogad sammanställning, se bilaga 1 framgår vilka olika bidrag som föreningar kan söka i kommunen. Information om olika föreningsbidrag skickas även ut till alla registrerade föreningar i kommunen genom e-post.

Det finns 6 olika bidrag som fritidsenheten handlägger. Genom delegation har fritidssamordnaren även möjlighet att besluta om särskilda stöd, exempelvis bidrag till olika evenemang och sponsring. **Investeringsbudgeten** på ca 640 kkr används till nyinvesteringar eller investeringar i befintliga anläggningar i kommunen. Investeringsbudgeten avser både kommunägda – och föreningsägda anläggningar och söks löpande under året. Beslut fattas löpande av fritidssamordnaren. Se bilaga 2.

För 2016 har följande belopp fördelat på olika bidrag betalats ut (avrundade siffror):

Aktivitetsbidrag:	595 000
Anläggningsbidrag vinter:	686 000
Anläggningsbidrag, sommar:	687 000
Lokalbidrag, ägda:	438 000
Lokalbidrag, hyrda:	34 000
Lönebidrag:	231 000
Ledarutbildning:	3 000
Pensionär och handikapp förening:	40 000
TOTALT:	2 714 000

2.6 Intern kontroll rutiner som säkerställer att utbetalning sker enligt normer och beslut

Följande grundläggande rutiner säkerställer att risken för felaktiga utbetalningar minimeras:

- Föreningen måste ingå i föreningsregistret (ca 250 föreningar)
- Utbetalning sker till kontonummer som registreras i föreningens namn
- Kontroll av utbetalningar och uppföljning av ekonomi och redovisning görs av ekonom vid ekonomienheten

2.7 Uppfyller ansökningarna kraven som ställs i bidragsnormerna

För att verifiera att de krav som ställs i bidragsnormerna tillämpas har ett begränsat stickprov gjorts på utbetalda föreningsbidrag för 2016 och investeringsbidrag. Ingen kontroll har gjorts av kulturenhetens utbetalda bidrag till studieorganisationerna. Följande kontrollmoment har ingått:

- Verksamhetsplan finns
- Verksamhetsberättelse bifogas
- Resultat och balansräkning
- Revisionsberättelse
- Uppgift om antal medlemmar
- Rätt belopp enligt bestämmelser har utbetalts

2.8 Resultat av stickprovskontrollen

Efter genomförd stickprovskontroll kan sammanfattningsvis följande konstateras:

Grundkrav enligt avsnitt 2.6: Tillämpas utifrån gjorda stickprov. Innan utbetalning görs från kassan beslutsattesteras underlagen av fritidssamordnaren. Uppföljning av den totala ekonomin görs av central ekonom och fritidssamordnaren kvartalsvis eller vid behov. Ingen utbetalning får göras till en enskild persons konto. Det finns behov att se över föreningsregistret och ajourhålla det.

Krav som ställs i bidragsnormerna enligt avsnitt 2.7:

Vid stickprovskontroll av ca 50 olika utbetalningar kan följande konstateras:

Rätt belopp: I alla kontrollerade utbetalningar har rätt belopp utbetalts.

Uppgift om antal medlemmar: Kan framgå ur några av de få verksamhetsberättelser som bifogats ansökan om olika bidrag, men det är ytterst sällsynt.

Revisionsberättelse, Resultaträkning och Balansräkning: Krävs bara in i **samband med ansökan om lokalbidrag**. De finns med i kontrollerade ansökningar om lokalbidrag men fyller egentligen ingen kontrollfunktion innan utbetalning. Kvalitén på dokumenten varierar och analyseras inte.

Verksamhetsplan och verksamhetsberättelse:

Verksamhetsberättelse finns med i kontrollerade ansökningar om lokalbidrag men inte verksamhetsplan i samma utsträckning. Kvalitén på dokumenten varierar och analyseras inte.

Summering efter genomfört stickprov: Ansökningarna uppfyller inte de krav som kommunen ställer i sina egna bestämmelser. Positivt är att utbetalda bidrag överensstämmer med beviljade bidrag.

2.9 Kort om kulturstöd

Det är kultursamordnaren som handlägger kulturstöden och bidragen till studieförbunden. Kulturstöden uppgår till ca 350 kkr och bidrag till studieförbunden till ca 530 kkr årligen.

Storleken på bidragen till studieförbunden räknas fram av Bildningsförbundet Mitt Norrland på uppdrag av kulturenheten. Inga stickprovskontroller görs av bildningsförbundet Mitt Norrland eller kommunen av lämnade uppgifter i ansökningarna utan det är studieförbunden själva som ansvarar för att lämnade uppgifter är korrekta från respektive studiecirkelledare. Den statliga myndigheten Folkbildningsrådet gör besök hos studieförbunden i landet och ger vissa direktiv till studieförbunden om granskning av olika moment.

I Krokombetalas bidragen ut med ett års eftersläpning numera. Tidigare har eftersläpningen varit 2 år.

Beträffande kulturstöden används särskild blankett där sökanden får fylla i uppgifter om arrangemang, budget och sökt bidrag. Bidrag upp till 10 kkr beslutas löpande under året av kultursamordnaren. Högre belopp beslutas i samråd med kommunchef och/eller kommunstyrelsens presidium. Inga särskilda kontroller sker av organisation/föreningsräkenskaper innan beslut tas. Däremot finns det en bra lokal kännedom om föreningar, personer och arrangemang vid kulturenheten.

3. Revisionell bedömning

3.1 Riktlinjer och styrdokument

Det idrottspolitiska handlingsprogrammet från 2003 behöver omarbetas och det borde förslagsvis heta "Föreningspolitiskt program" eftersom det handlar om föreningsliv och inte enbart idrott. Ett bredare perspektiv bör eftersträvas i ett föreningspolitiskt program, exempelvis vad kommunen vill uppnå i samarbetet med föreningslivet i kommunen och särskilda prioriteringar.

3.2 Organisation och formellt ansvar

Det formella ansvaret framgår tydligt i reglemente och delegationsordning.

3.3 Ekonomi och verksamhetsplanering

Det finns ingen verksamhetsplanering ännu för 2017. Det behövs struktur och rutiner inom verksamheten. Budget och redovisning är ett område som måste ses över så att kostnader budgeteras för respektive bidrag och även redovisas för motsvarande utbetalda bidrag. I dagsläget framgår inte detta ur den ekonomiska redovisningen. Även fritidssamordnarens arbetsuppgifter bör tydliggöras.

3.4 Föreningsbidrag

Vår bedömning är att bidragen behöver ses över beträffande ändamålsenligheten och syftet med bidragen. Även beloppsnivåerna behöver ses över och hemsidans information kring bidragen behöver uppdateras. Exempel på uppdatering som måste göras är information och klargörande om vad investeringsbudgeten ska användas till samt framtagande av en ansökningsblankett. Ett sista datum för ansökan om medel ur investeringsbudgeten, exempelvis sista september, bör finnas så att ansökningarna kan behandlas samtidigt.

3.5 Intern kontroll rutiner

Vi bedömer att föreningsregistret behöver ses över och uppdateras för att säkerställa att rätt företrädare för förening och angivet kontonummer/PG nummer överensstämmer.

Vi bedömer även att uppställda krav i bidragsbestämmelserna behöver ses över och **anpassas** till vad som är rimligt och praktiskt utifrån den verksamhet som bidrag söks för och de kontroller som i praktiken genomförs. I dagsläget utförs ett

fåtal av de kontroller och krav som stipuleras i gällande bidragsbestämmelser inom både **fritidsenheten** och **kulturenheten**.

Vi bedömer att för exempelvis anläggningsbidrag för sommar och vinteraktiviteter som överstiger exempelvis 50 kkr ska det finnas krav på att resultat och balansräkning, revisionsberättelse och verksamhetsberättelse lämnas in. I kommunstyrelsens internkontroll plan bör ett årligt moment ingå som handlar om föreningsbidrag.

3.6 Resultat av stickproven

Vi redogör för några iakttagelser vid våra kontroller utan att peka ut förening eller organisation:

- Bidrag har utbetalts till pensionärsorganisation trots att styrkt medlemsförteckning inte inlämnats.
- Balansräkningen för en förening som sökt lokalbidrag är obegriplig beträffande tillgångar och skulder.
- Inga kontroller av närvarokort vid ansökan om aktivitetsstöd.
- Lokalbidrag överstigande 200 kkr har betalats ut utan att resultaträkning och balansräkning begärts in från föreningen.
- Stöd ur investeringsbudgeten betalas ut i förskott utan att kvitton på gjorda inköp återredovisas till kommunen.

3.7 Sammanfattande revisionell bedömning och rekommendationer

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att rutinerna för bidragsgivning till föreningar kan förbättras. Vi har följande rekommendationer:

- Ta fram ett nytt Föreningspolitiskt program.
- Se över de bidrag som finns och bedöm om syftet med bidragen står i överensstämmelse med kommunens ambitioner. Se även över beloppsnivåerna för enskilda bidrag.
- Ta fram en verksamhetsplan för 2017.
- Budgetera varje enskilt bidrag för sig och redovisa vad som faktiskt betalats ut så att utfall mellan budget och redovisning framgår.
- Se över vilka internkontroll rutiner som ska tillämpas. I dagsläget genomförs inte de kontroller som föreskrivs i bidragsbestämmelserna.
- Uppdatera föreningsregistret så att det är aktuellt.

- Förtydliga syftet med investeringsbudgeten och behandla ansökningarna om medel vid samma tillfälle.
- I kommunstyrelsens internkontroll plan bör ett årligt moment ingå som handlar om föreningsbidrag.

Intervjuade och uppgiftslämnare

Anna-Carin Svedén, Näringslivschef

Andreas Eriksson, Fritidssamordnare

Gertrud Engelin, ekonom vid kommunstyrelsen

Marcus Hall, Föreningsadministratör

Mats Hurtig, Kultursamordnare

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [Facebook](#), [LinkedIn](#), or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.